

PRAKTISCHE THEOSOFIE

een cursus in tien brieven

door

dr. G. S. ARUNDALE

10. Gijzelf, de Theosofie en de
Theosofische Vereniging

1961

UITGEVERIJ THEOSOFISCHE VERENIGING, NED. AFD.
AMSTELDIJK 76 - AMSTERDAM-Z.

10. GIJZELF, DE THEOSOFIE EN DE THEOSOFISCHE VERENIGING

Nu wij deze schriftelijke cursus — waarin wij de Theosofie hebben beschouwd in verband met de wijze, waarop zij kan worden toegepast op het leven van de individu — besluiten, is het belangrijk, de nadruk te leggen op het feit, dat wat gezegd is, op geen enkele wijze dogmatisch moet worden opgevat. Ook vraagt de Theosofie niet van een individu, haar beginselen te onderschrijven, omdat zulk een aanvaarden essentieel zou zijn om op de juiste manier te leven. De Theosofie is geen autoriteit: eerder is zij een verklaring (en dan zelfs nog maar een gedeeltelijke verklaring) betreffende de aard van de wetenschap van het leven.

De Theosofie beschrijft wetenschappelijk en onpersoonlijk (voorzover een beschrijving mogelijk is) het evolutieproces waarin wij allen leven en bewegen en ons bestaan hebben. Zij beschrijft het verleden, verklaart het heden, geeft een beeld van de toekomst; terwijl zij een ieder volkomen vrijlaat om gebruik te maken van zoveel van de beschrijving als hem past en betekenis voor hem heeft. Theosofie zegt niet: „Gij zult” of „Gij zult niet”, maar veeleer zegt zij: „Beschouw, overdenk, overweeg, bepaal.”

Teneinde een lid van de Theosofische Vereniging te worden, moet men in het algemeen met haar drie doelstellingen sympatiseren: met het beginsel van Universele Broederschap; met de wenselijkheid, de grote godsdiensten te bestuderen alsmede de filosofische en wetenschappelijke stelsels van de wereld

in een geest van begrijpende vergelijking; en met de idee, dat er oneindig meer te begrijpen valt over het leven dan tot nu toe bekend is en dat het zeer wenselijk is, naar kennis te zoeken. Maar de wijze, waarop een toekomstig lid een dergelijke sympathie en zijn eigen levenswijze tot uitdrukking brengt, is grotendeels zijn eigen zaak.

Tezamen en toch verschillend, is het Theosofische idee

Het is een vergissing te denken, dat het lidmaatschap van de Theosofische Vereniging betekent, dat men zijn eigen godsdienst moet opgeven voor een andere geloofsvorm, hetzij anti-godsdienstig of op een andere manier godsdienstig. Het is evenmin noodzakelijk om vegetariër te worden, niet-roker of geheelonthouder teneinde aan de vereisten tot lidmaatschap te voldoen. Sommigen denken, dat de leden allen pacifisten en dienstweigeraars zijn; dat niemand lid kan zijn, die niet in een of andere vorm de autoriteit van een Meester accepteert; dat hij een of andere vorm van politiek moet onderschrijven.

Niets is echter minder waar: want de Vereniging is op generlei wijze betrokken bij de levensbeschouwing van haar leden. Zij vraagt alleen van haar leden, dat zij drie beginselen aanhangen, zelfs niet eens dat zij de drie doelstellingen zouden nastreven. Het is de glorie van de Vereniging, dat mensen met zeer verschillende opvattingen, idealen, ontwikkeling, samenkomen in naam van de broederschap en samenleven in een geest van solidariteit, begrip

en wederzijdse waardering en het toch volkomen met elkaar oneens kunnen zijn inzake ontelbare schijnbaar belangrijke dingen. Elke persoon heeft de verschillen van andere mensen nodig om die van zichzelf meer waar te maken en in de Theosofische Vereniging ontstaan verschillen gedeeltelijk tot dit doel. De leden streven niet naar één bepaald patroon, zij zijn niet naar hetzelfde model gevormd, zij hebben niet een bepaald geloof. Een ieder is vrij — toch wordt een ieder door zijn lidmaatschap verheven tot deelname in die geest van solidariteit, van werkelijk begrip en vriendschap, die alleen vrede en geluk kan doen ontstaan.

Het doel van de Theosofische Vereniging is niet: massaproductie van een enkel type, maar de verrijking van het geheel door de verscheidenheid van de velen. De Vereniging verwelkomt verschillen, maar zij vraagt deze verschillen — hoe radicaal zij ook zijn — met hoffelijkheid, generositeit en begrip na te streven, en met een edele erkenning van de waarde, die de verschillen van één lid hebben voor elk ander lid. De verschillen doen er weinig toe; de wijze, waarop zij gehandhaafd worden, doet er enorm veel toe.

Waarom zoudt ge lid worden van de Theosofische Vereniging?

Het lidmaatschap van de Theosofische Vereniging brengt meer vriendelijke mensen in uw vriendenkring. Theosofen zijn vriendelijke mensen; zij weten, dat vriendschap oneindig meer belangrijk is

dan een mening of een geloof of een overtuiging of iemands sociale status of ras of nationaliteit of beliden godsdienst. Binnen de Theosofische Vereniging zijn mannen en vrouwen van elk ras en elk geloof en elke natie onder de zon verenigd en een ieder houdt vast aan wat hij heeft en is. De Theosoof denkt niet dat hij het monopolie heeft van al het goede, mooie en ware; en omdat hij zodoende laat leven, kan hij zelf overvloediger leven.

Door middel van het lidmaatschap komt u in contact met mensen die zeer vrij zijn. Zij houden de Waarheid, die Theosofie genoemd wordt, terwijl zij aan geen speciale geloofsvorm gebonden zijn. Zij mogen Christenen, Hindoes, Boeddhisten, Islamieten, Joden of Parsis zijn. Ze hebben een sterke overtuiging, die aan zekerheid grenst, inzake elke afdeling van gedachte of aspiraties. Maar de ware Theosofen zijn er nooit slaven of gevangenen van. Zij handelen bovenal onder het grote motto van de Theosofische Vereniging: „er is geen godsdienst hoger dan Waarheid” en zij weten, dat zelfs hun diepste zekerheid op zijn best maar een fragment van de Waarheid is en dat een ieder naarmate de tijd voortgaat, zal groeien en veranderen uit alle kennis van zijn tegenwoordige zelf.

De werkelijke Theosofen trachten vrije mannen en vrouwen te zijn, vrij van hun beperkingen, vrij in hun zoeken naar Waarheid, vrij van vooroordelen, bijgeloven en van de bekrompen trots van onwetendheid. Zodoende wordt men een van de Vriendelijken en de Vrijen, als men lid wordt van de Theosofische Vereniging.

Wanneer moet u lid worden van de Theosofische Vereniging?

Wanneer u voelt, dat u werkelijk deel wilt uitmaken van de Vereniging, zult u verwelkomd worden, maar u zult — of moet — nooit daartoe aangezet worden. Het is een grote stap, in de rijen van de Vereniging te worden opgenomen, en een uitdaging ook, omdat het lidmaatschap u direct plaatst temidden van de weinigen, die een smal pad betreden, dat in de toekomst een breed pad van de velen zal worden. Het lidmaatschap deelt u bij de pioniers in, bij hen, die vooruitzien, bij hen, die er zich geen zorgen over maken, dat zij bepaalde banden moeten verbreken, zolang zij kunnen ontsnappen van het mindere naar het meerdere.

Het is een uitdaging, lid te worden, omdat het dikwijls betekent, dat men moet ophouden een leven te leiden, dat gesanctionneerd wordt door orthodoxie, traditie, conventie; door het meegaan met de publieke opinie en het bewegen langs bestaande lijnen. Het lidmaatschap schijnt dikwijls avontuur in te houden, soms zelfs een catastrofale omwenteling, die door zijn toverkracht dikwijls mensen bevrijdt van bekrompen egoïsme. Het lidmaatschap houdt dikwijls de uitdaging van gevestigd-zijn in, met een nasleep van persoonlijk vrij worden van de geaccepteerde sleur van het leven. Al deze zielsberoeringen zijn „spanningstrillingen”, die

... een aanwijzing geven voor het Grotere, hoewel slechts in de schaduw van de schaduw ...

en de wereld en het geluk en de vrede groeien door deze oorzaken.

Het is mogelijk, dat u aarzelt als u er niet zeker van bent, dat u wat stormachtiger weer kunt accepteren dan waaraan u gewend bent geweest, of dat u wilt leren hoe u moedig de storm kunt trotseren. U aarzelt misschien als u gelukkig bent, zoals u bent, en niets méér dan dat verlangt, hoewel zelfs in dat geval het lidmaatschap het aantal van uw werkelijke vrienden vermeerdert.

Neen: overhaast u niet. Wacht liever, als u nog ergens twijfelt. Overhaaste lidmaatschappen betekenen zo dikwijls overhaaste afzeggingen. Word lid, als u er redelijk zeker van bent, dat het lidmaatschap uw grootste verlangen betekent en dat u standvastig zult zijn in uw lidmaatschap, tot het einde.

Hoe wordt u lid van de Theosofische Vereniging?

Maar als u een onzer wordt, moet u uw lidmaatschap benaderen met een vast besluit: vriendelijkheid in uw leven te laten overheersen. U komt temidden van de Vriendelijken en de Vrijen, weest u dan temidden van hen ook vriendelijk en vrij; laat geen enkel verschil — hoe radicaal ook — uw vriendschap en begrip bederven.

Wordt lid met het vaste besluit de Vereniging sterker te maken door uw lidmaatschap. Deze geeft veel aan haar leden, zelfs al weten zij niet altijd dat zij veel ontvangen. Wat zult u de Vereniging geven?

Allereerst en als allerbelangrijkste factor, de kracht van uw standvastige vriendschap en goodwill. Andere leden stellen misschien slechte voorbeelden door hun onwil, wanbegrip, neiging tot kibbelen, bekrompenheid, dogmatisme en zelfverzekering. Temidden van hen moet u stevig staan en onverstoortbaar, voor goodwill, begrip, vrede, ruimheid, verdraagzaamheid en respect. Geen enkel lid van de Theosofische Vereniging is volmaakt. Ieder van ons maakt van tijd tot tijd een vergissing. Als sommigen onzer vallen, laten er dan velen zijn die staande blijven, opdat zij op deze wijze hen, die gevallen zijn, helpen op te staan en staande te blijven.

Ook kunt u uw openbare steun geven. Schaam u nooit voor uw lidmaatschap. Wees altijd trots op de doelstellingen van de Vereniging, op het werk, dat zij verzet heeft, op het lot, dat haar wacht. Wees trots op haar hoge oorsprong en op haar grote leiders. Wees trots op haar Waarheden en haar doel.

Bestudeer de Waarheden die het leven van de Vereniging uitmaken. Versterk de kanalen voor die Waarheden en dien de wereld, die het veld is voor de activiteiten van de Vereniging.

De officiële verklaring van de Algemene Raad

De Theosofische Vereniging is een over de gehele wereld verspreide internationale organisatie, die op 17 november 1875 te New York werd gesticht en later in India — waar het Hoofdkwartier gevestigd is te Adyar, Madras — rechtspersoonlijkheid kreeg.

Het is een onsectarische vereniging, bestaande uit

zoekers naar Waarheid, die trachten de Broederschap te bevorderen en de mensheid te dienen. De doeleinden zijn:

1. De vorming van een kern van de Algemene Broederschap der mensheid, zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of kleur.
2. De aanmoediging van de vergelijkende studie der Godsdiensten, Wijsbegeerten en Wetenschappen.
3. Het onderzoek van onverklaarde natuurwetten en van de latente krachten in de mens.

De Theosofische Vereniging bestaat uit mannen en vrouwen die vereend zijn in hun erkenning van de bovenstaande doeleinden, in hun besluit, de Broederschap te bevorderen, om godsdienstige, ras- en andere antagonismen te verwijderen en die alle mensen van goeden wille, wat ook hun meningen zijn, willen samenbrengen.

De band, die hen verenigt, is een algemeen zoeken en streven naar de Waarheid. Zij menen, dat Waarheid door studie, door nadenken, door dienstbaarheid, door zuiverheid van leven en door toewijding aan hoge idealen moet worden gezocht. Zij menen, dat de Waarheid moet worden gevonden en niet moet worden voorgeschreven als dogma door een autoriteit. Zij menen, dat geloof het resultaat van individuele studie of van intuïtie moet zijn en niet zijn antecedent en moet steunen op kennis, niet op hypothesen. Zij beschouwen elke godsdienst als een expressie van de Goddelijke Wijsheid

en geven er de voorkeur aan, hem te bestuderen in plaats van hem te veroordelen; en zijn toepassing gaat hen boven bekeringsijver. Vrede is hun wachtwoord, zoals Waarheid hun doel is.

De Theosofie biedt een filosofie aan, die het leven begrijpelijk maakt en die de onveranderlijke aard van de wetten die zijn evolutie bepalen, aantoot. Zij stelt de dood op zijn rechtmatige plaats als een terugkerend incident in een eindeloos leven, die de poort opent tot een voller en stralender bestaan. Zij geeft aan de wereld de Wetenschap van de Geest terug, terwijl zij de mens leert, de Geest als zichzelf te zien, en het verstand en het lichaam als zijn dienaren. Zij verlicht de geschriften en de leringen van godsdiensten door hun verborgen betekenissen te onthullen en hen zodoende te rechtvaardigen voor het verstand, zoals zij — in hun oorspronkelijke zuiverheid — altijd gerechtvaardigd zijn in de ogen van de intuïtie. De Vereniging houdt niet het monopolie van Theosofie, omdat de Goddelijke Wijsheid niet kan worden beperkt; maar haar leden trachten haar in toenemende mate te begrijpen. Allen, die met de doeleinden van de Theosofische Vereniging instemmen, zijn welkom als leden en het is de taak van het lid, een waar Theosoof te worden.

Vrijheid van gedachte

Daar de Theosofische Vereniging zich over de beschaafde wereld heeft uitgebreid en volgelingen van alle godsdiensten er leden van geworden zijn, zonder hun speciale dogma's op te geven, zonder de lerin-

gen en geloofsvormen van hun speciale geloof op te geven, wordt het wenselijk geacht, de nadruk te leggen op het feit, dat er geen leerstelling, geen mening is opgelegd door wie dan ook, die op enigerlei wijze bindend is voor een lid van de Theosofische Vereniging, geen, die enig lid niet vrij is te accepteren of te verwerpen. Instemming met de drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap. Geen enkele leraar of schrijver, vanaf Mevrouw Blavatsky, heeft enige autoriteit om zijn leer of mening aan de leden op te dringen. Elk lid heeft gelijke rechten om zich bij enige leraar of enige school van gedachte die hij zelf uitkiest, te voegen, maar hij heeft geen recht om een ander zijn keuze op te dringen. Geen enkele kandidaat voor een functie en geen enkele stemgerechtigde kan op grond van zijn mening of op grond van lidmaatschap van enigerlei gedachtestroming, waartoe hij behoort, uitgesloten worden van kandidaatschap of stemmen. Mening en geloof verschaffen noch privileges, noch lokken zij straffen uit. De leden van de Algemene Raad verzoeken elk lid van de Theosofische Vereniging ernstig de fundamentele beginselen van de Vereniging te handhaven, te verdedigen en er naar te handelen en ook zijn eigen recht tot vrijheid van gedachte en de expressie daarvan uit te oefenen binnen de grenzen van hoffelijkheid en consideratie voor anderen.

Aanbevolen lectuur: „Grondbeginselen der Theosofie”, C. Jinarajadasa; „De naaste toekomst”, Annie Besant; „Schetsen van het Occultisme”, C. W. Leadbeater.

THEOSOFISCHE
BIBLIOTHEEK
Tolstraat 154 Amsterdam

1 SEP. 2012